

Monarchia Britannica

S U B 807. C 21
ELIZABETHA 4
IACOBO:

In Oratione, quam pro more habuit, clc Icc xlii.

THOMAS M A S T E R

Nov. Coll. Soc.

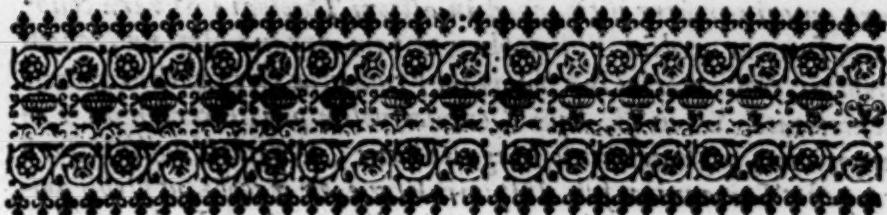
In Capella vi. Kal. Aprilis.

O X O N I I,

Excudebat Will. Hall, Impensis Joseph. Gadwin,
Anno. clc Icc Lxi.

1100
I am not
in the habit
of writing

LECTOR. SAL.

Visquis presentem statum seu Civilem, seu Ecclesiasticum commutari non volet, & Civis, & bonus est. Quod quidem probè perspectum habuit Noster, Quemadmodum bis jam Reliquie, Tantquam Tabula votive pot communia pene naufragia Civili bello, & post homines natos crudelissimo tam sacris Regum Britanicorum nominibus, & longâ annorum serie venerandis, quam Insulare Pietatis Mytis intentata testatur satis. Eo enim semper fuit animo cum Clarissimo Sarravio, ut stolam CL. melius existimaverit in Regno, & Statu Monarchico convenire regimen Episcoporum, quam Presbyteriorum. Oportet scilicet quantum fieri potest Ecclesiastica temperare Secularium in modum. Quod ut felix olim Majoribus nostris semper fuit, ita & faustum, fortunatumque sit & Nobis, serisque Nepotibus. Tandem ergo aliquando Orationem in lucem proferre, omniumque oculis subjicere tam Elegantiarum mirandum artificium, quam Materie dignitas persuasit, & ut justa persolvantur Memoriae, & eruditis Manibus Tanti Theologi, qui morbo Castrensi Epidemico, quin & Academico, periit, quo quondam confossi Nobiliores Spiritus, ut apes Sulphure, maxime vero Mercuriales, occubuerent. Ceterum in damnis recensendis ejusdem Tempestatis Ambitionem Rhetoricam sedari nec gestit animus, nec desiderat, cum Amnestia Rescripto tanta jaçure Oblivionis involucro jamdudum sepeliantur. Ut cunque fortunate quodammodo sunt favilla cum in monumentis ut animacula

Vide Epis-

tolam CL.

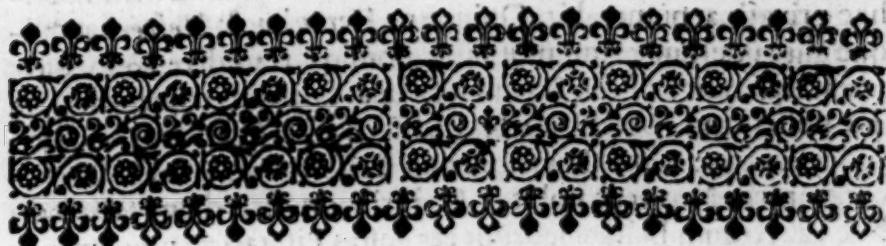
Cartwright
Diggs alii-
que.

()

preioso involuta succino latent, lucent olentque suaviter. Neque vero auctori vertatur vitio, quod in altiori Theologia Sphera collo-
catus summus audiat Philosophus; & iam Arcana Nature, quam
Imperii, & Oratorios Nervos, quād Prudentiae mira calleat Animi
dexteritate. Ut ut est, equi Consulas velim pugillarem hunc Pa-
negyricum, qui derimento Magnitudinis, Veritatis nullā jacturā
res gestas Britannicas sub Auspiciis Elize, & Jacobi, ut Orbis am-
bitum Tabula Geographica brevi ostendit imagine. Et hic quidem
Nervus est Artificii Subtilis, in eadem & minimā Tabellā Tan-
torum Principum instar Gigantis immensam molam in exiguum
effigiem (quam Manneken appellant pictores Germanici) symme-
triae beneficio posse proportionaliter contrahere. Sed manum de Ta-
cam in Eucli- bulā.
dem.

Tuus JOHAN. LAMPHIRE. M. D.

Hist. Profes. Nov. Coll. Soc.

ΛΟΓΟΙ ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΟΙ

UOD omnium rerum oeyssimè senescat benefactorum recordatio, neque certiore quicquam fato præstolentur etiam optimi Principum, quam Populi sui ingratitudinem: Nescio, Academici, factumne id arbitrer humani Generis vitio, an maligno quodam sydere Gentis nostræ (de quâ nolo jam gravius quid aut queri aut ominari.) Verissimum quidem esse, & temporum in quæ incidiimus luctuosa facies, & hujus ipsius conventus occasio, paullo altius reputata restatur satis. Ecce! ELIZABETHAM & JACOBUM quod laudemus hodie, non Elizabethæ aut Jacobo debemus (quibus tamen quid non debemus?) sed uni cùdam, privati modo nominis & loci, scemine. Pudet fateri! Adeo post tot congiaria, & sparrones, & missilium quasi imbræ, aliquot novæ largitionis guttulis provocandum erat officium; & mercenaria pietas pecuniolis extorquenda, cùm jam diu nullus pœnè per manus nostras volitaret nummulus, qui non horum Principum ut imagines, ita merita quoque representaret; ipsa in quibus fulgent Metallis pretiosiora, nec ullam prorsus sensura nisi ab ingratorum animis rubiginem. Ave igitur æternum 9. LÆTITIA. Felix munera, quo simul effecisti ut & Nos nobis tandem red-

deremur
9. Ne languida foret gratuita Oratoris industria Salarium sat honorarium instituit Lætitia Willi-ams Guil. de Wykeham Consanguinea.

deremur, & Tu teipsum superares. Nam Te quidem nemo post-hac privatis annumerabit. Quippe ut *Herculem* & *Hesperum* qui-que alii siderum primi motus & nomina tradidere cœlo mox transcriperunt Posteri, & cum ipsis una sideribus coluerunt; ita Te nostri cum JACOBO & ELIZABETHA colent Nepotes, gaudebuntque tanti Principes non à Te modò, sed & Tecum consecrari. Nos verò nobis & Majoribus nostris digna faciemus: hoc est, Regum Britannicorum res gestas Literatum mōnumentis consignabimus. Fuit enim, ut nostis (Academici) id olim Monasteriorum & Collegiorum labor, & decus, addo & tutela. Nam quis eos irritare tunc audebat, quos sciebat famæ suæ Dominos? Potuere multi conscientiam suam nihili facere, non potuere judicium Posteritatis. Eoque saxe qui inter Sacrilegia Jovis fulmen contempsit, expavit Monachi alicujus calamum. Q[uo]d quidem transfixi gemunt sacrorum Prædones; & In Historiâ quæ vita reliquis est & Immortalitas, perpetuam mortem moriuntur. Hæc igitur non pietatis modò Domicilia, sed & Antiquitatis sacraria, qui everteret, nemo repertus est nostrorum Principum, nisi is, cujus intererat nullam superesse aut Posteritatem, aut sui memoriam: Qui fulcirent & ab injuriis vindicarent multū extiterunt; ii maximè quorum hodiè solennia celebramus. Quive famâ securi, suisque deberi factis æternitatem concisi, non id modo egerunt, nè materies & amplissima scribendi seges, sed nè scriptor unquam deesset Historiæ futurus.

Neque vero miretur quispiam, quod Panegyricum pollicitus Historiam loquor: Horum enim facinora qui narrat, laudat. Neque aliter laudari possunt ea, quæ Gloriam & magnitudinem non debent Orationibus, sed impertiunt, ipsam infantiam eloquentem factura, ipsamque Eloquentiam Infantem: quippe quæ reliquorum gestis extollendis nata, eorum ne recensendis quidem sufficiat. Dabitis ergo veniam (Academici) si minus à me fiunt ea, quæ fieri non possunt. Et tamen ut Astronomo licet esse, qui non omnia sidera in numerato habet, & Gubernatori, qui non toto cœlo Navigat: sic & Nos in tantâ luce rerum, in hoc Oceano præclare factorum, si unum aut alterum ex fulgentioribus quasi septem Triones, aut Cynosuram observavetimus, hodierno nostro officio satis iri factum sperabimus.

Imprimis

Imprimis sese offerunt ingentis in Europam luminis & influxus Leonis Martium signum, eique succedens placida, & Pacifica Virginis imago, BELLUM, sc. & PAX; ELIZÆBella, Pax JACOBI.

Neque vero præpostera sunt hæc aut Naturæ contraria. Esto sane vulgo, aliud Vir, aliud Fœmina, & Ille Bello, Hæc Paci aptior: At imperantium ista non sunt magis quam Deorum discrimina. Nemo Princeps aut Mas est aut Fœmina: sexus lis pro temporum & rerum conditione: Temperamentum nulli suum sed Publicum, ut in cœlo Mercurius, cui se cunque conjunxerit Planetæ, ejus semper Vires & Naturam induit.

Et ELISABETHAM quidem nulla aut Opum sitis, aut Imperii cupido (vulgares bellandi causæ) ad arma compulerunt, sed salutis publicæ, pietatis, fidei, honoris justa ratio & necessaria: idque sive domi rerum habitus spectetur, sive foris. Domi ex antecedentium temporum prociliis fluctuantes adhuc animi. Nobilitas Partium studiis distracta, & sub Rege puerò edocta nihil moderatum sapere: Clerus ob incerta sacra ancipiis sententia & voluntatis. Populus Quinquennii Marianæ sive infelicitate sive levitatem Fœmineæ dominationis non Admirator; miles is maximè qui ab amissio nuper Caleto rediret Præsidarius, Raptoque vivere assuetus per urbes, per agros, per vias frequens, ferro & inopiâ ad omnia armatus. Inter hæc dè ipsius Elizæ natalibus non eadem omnibus sententia, neque unus de Regno Candidatus. Fœcunda turbarum semina si in animos otiosos incidissent, Aliò igitur avocandæ vires & mentes, atque in externo hoste occupanda; turbæ turbis avertendæ: Ut adversus imminentes tempestates Tormenta displodimus, & Campanarum fragoribus tonitrauam retundimus. Hæc domi.

Foris in Scotia (ut a proximis ordiamur) Maria Regina adolescentula, tum prisco Regum nostrorum sanguine, tum recenti cum Gallo matrimonio ingens animi & virium, post Galliam Scotiamque novâ necessitudine copulatas; Anglia quoque intineret Elizabetas circulos & insignia praecox involares prius odia & simulacione mulieris successa cum Anglia se nominis hodiis conjugres; Ex adversis non satis exaltata mariti distineri

slineri Gallus, cum Scotia conjuratus, & erepto nuper Caleto
tumidus. In Hispaniâ Philippus Caroli V. filius paterni non
regni magis quam animi hæres, vastâ spe & utriusque Orbis ope-
bus subnixus, tum toti Europæ inhiare, tum imprimis Angliae;
tujus jam ante ex Mariæ conjugio ejusmodi quendam quasi in
Promulside gustum præceperat, qui & palato adhuc recens inhæ-
reret, & sacram illam regnandi famem irritaret magis quam ex-
tingueret. Inter hæc ab urbe septicollis classicum intonare, & sub
incude Vaticanâ fabricari fulmina, in Eliz. caput vibranda. Post
hæc omnia nemo miretur armatam virginem. Id potius mirum
est, in tantâ eam periculorum circumstantium multitudine, de-
fensionem magis cogitasse, quam fugam, nec, ut ferè fit in sum-
mo discriminâ, ante conspectum hostem suo scipiam metu ex-
pugnâsse. At illa, ut & Anglicæ Gentis Principem decuit, &
Henrici Bellatoris filiam, ab ipsis angustiis austior, ab ipsis diffi-
cultatibus expeditior. Mundi totius irruentis in se viribus, cau-
sam & virtutem & Deum suum opposuit, quâque sororis antea
infensos animos, & infidias domesticorum, cädem nunc constan-
tiâ Exteroruni Principum iras & acies contempserat. Probavit
Belli causam & confilium Deus evidenterissimo Omine. Ecce
enim! in ipso apparatu, ne foris ut antea aut frustra aut iniquo
pretio querantur tormenta ignivoma, aut Pyrius pulvis, ex im-
proviso erupit opulenta æris Vena, & nitrati pulveris conficiendi
ratio tum primum nostris innotuit: Quasi laxante finus Terra,
& in sui Principisque optimæ Tutelam consultissimo beneficio,
quos res & tempus postulabat thesauros porrigente; non qui-
dem aurum & argentum, sed digna viris metalla, & pretiosiori-
bus illis mox imperatura. Puduit cœlum à terrâ superari, ipsum
itaque & sua viscera nobiles illos spirituum thesauros reseravit,
quantoque nunquam alias fortissimorum animorum perventu,
Britanniam implevit: Qui originis suæ memores, stellæisque, unde
fluxerant, imitati, tum Principem suam quasi solem constanti
ordine & obsequio respicerent, tum interea totum hunc terra-
rum orbem Confiliis, Classibus, Victoris perlustrarent. His Eliz.
occationibus, armis, viris instructa, in campum descendit. Prima-
que ejus SCOTIA virtutem sensit: Scotia, que Tumulibus

nuper domesticis compescendis, Gallum in auxilium advocaverat, jamque concipiebat non minorem ex Remedio, quam ex Morbo, metum. Gallus enim non tam in Tutea quam in Distione suâ Scotiam esse cupiebat, & inde sibi ad Angliam sternebat viam, progressurus ad Europæ totius, quam suis deberi fatis jamdiu jastrat, Monarchiam: Certus ante omnia Religionem (quam vocant) reformatam ab radice excindere. Hunc Eliz. suis solius viribus tota Britannia exegit: eademque opera, & suorum capitibus periculum, & Scotorum cervicibus tum Gallicum tum Pontificium jugum excusfit. Ut vel hinc discant fratres nostri verè charissimi, quicquid illud est quo tantopere sibi placent, sive libertatis sive Religionis totum id Anglis deberi, (deberi sane sine mercede, aut nummorum tot centenis milibus.) Quæ quidem illis Libertatis & religionis uitinam tam sancta fuissent nomina quam sunt speciosa? Sed cum Knoxi conciones ideo frequentant, ut ad Sacrilegia pii evolent, & Buchatani ideo legant libellos, ut cum Ratione occidant Principes: effecerunt sanè ut & erubesceret Religio Rapinz famulari coacta, & libertas indignaretur suum nomen seditionibus prætendi. Hic iterum Eliz. effulsit, & vicinae Gentis missa sed imprimis coghati Regis (qui infans pend cum his monstros, quasi in eunis Hercules colluctabatur) porrexit salutarem manum, & in comprehendis motibus, ordinandâ Repub. Ecclesiâ constituta, tam fidem & diligentiam adhibuit, quasi sibi id Regnum, non alii, curasset, neque ipsi Jacobus esset in Angliam succedens, sed illi ipsa in Scotiam. Hæc qui viderit putet eam uni Scotiz vacasse. At illa, ut inter sydera quis Principatum tenent, totaque nativo lumine coruscant, sedum undique spargebar fulgorē: Aquilonem juxta atquō Austram, nec Scotiam magis quam ingentibus GALLIAM radiis sive illustrans sive præstringens. Ubi postquam contumeli sensit Anglicum nomen, Caletum ex passo non reddidit, Legato suo vim intentari, excitari à Roma in se fulmici Pontificium, consensib⁹ denique tota Gallia copias, specie quidem protestantibus in officio continentis, re ipsa Anglii debellandis, cui iam iam ex opposita Normannia imminentebant; exiit tunc sc̄e, trājactoq̄e in continentem militi terruit limus

ODONI.

Galliam, & servavit flagraturam tum Bello Civili nisi id An-
glus infusus extinxisset, servarique dignam, nisi in Servatores
suos arma vertisset. Sed ignoscimus tibi Gallia! non est de
nihilo quod Anglorum ita conspectum exhorrescas. Scit Agen-
turia & Cressiacum & Quintini Fanum signata nostris victoriis
loca, tuorum adhuc ossibus alba. Sed securam esse Te jubet
Elisa. Nam quamvis eam fata quodammodo vocent ad Te in
pristinum obsequium redigendam; neque auspicia sanè minora-
tint in hac Virgine Britannica, quam fuerant olim in Puella tua
Aurelianensi. Illa tamen, modo in Religionem reformatam non
sevieris, non sederi illi sacro in perniciem tuam excogitato re-
suntiaveris, parci vult tuo sanguini. Patitur te Capeti potius,
quam Wilhelmi Normanni sobolem venerari, & nunc quidem
Valesiis, mox Borboniis servire. Sibi interimi magnificentius
ducit, quanto difficilius est contemnere sceptra, quam pos-
fidere, & dare Regnum, quam accipere. Dedit enim (Acade-
mici) coronamque ab ea imprimis suo Capiti impositam non-
dissimulavit Henricus ille I V. non minus scipsa quam cogno-
mento Magnus. Mars quidem Gallicus sed parum potens nisi
hanc sibi Minervam in subsidium vocasset. Neque Gallia modo
nudata & in prædatam exposita sed & oblato sibi in possessionem
Belgio manum abstinuit quod ne in Tutelam quidem, ante re-
cepit, quam & Rebellibus per Angliam Hiberniasque Hi-
spanus favisset, & omni nostris commercio interdixisset. Infe-
rioris denique Germaniz Britannique causam conjunxit
persuasus à suis hanc illi prius esse subjugandam qui velit illam
in officio continere. Et Tumultuum quidem Belgicorum Ini-
itia & Progressus hic taceo. Parco Philippi Regis & Albani
& Aurantii manibus. Exitum sane Elizab. prudentia & forti-
tudine nunc habuerunt, ut & Anglis, quibus in tota Insula nul-
libi Arces aut Præfidia, omnisque spes & salus in mari sita, para-
sint ex adverso littore Hollandia Zelandiaque æterna propug-
nacula, que Bononiam nobis & Caletum desiderari non si-
nant; & Batavi gens non ita pridem ignota, ipsaque quam ha-
bitant Terra humilior, exeretur quasi ab Inferis caput, & vici-
nos populos raperet in admirationem. Tox enim annos non
modo

modo (quod magnum erat) inter Potentissimos Principes se sustinere, sed cum Rege maximo terra marique bellum gerere, & (quod Portentum simile est) inter media arma, pecuniis, commerciis, Coloniis, Artificiis, scriptis suis totum penè mundum completere. Adeo ut ad summam illis gloriam nihil desit nisi summa Gratitudo. Ut maris usu contenti Dominium Anglis cedant, neque potentiam qua creverunt imminutum eant. Denique nè retibus suis nimium sacrificent, neque amicis anteponant pisciculos. Sed nimis jamdiu in Belgio hæremus, tacite que indignatur Eliz. virtus Rhieni Molæque ostiis concludi. Solvamus in Oceanum sublatisque velis atque signis, HISPANIAM petamus. Quanquam illa, ni fallor, huc navigat: Quid enim Academici Ingens illa Moles, quæ sub Auspiciis Anni Mirabilis, sub invincibili titulo, tanto milite & commoneatu onusta, vento & spe pariter intumescent, gemente pelago & trepidantibus circum littoribus in Angliam serebatur. Vobisne Classis nomine censenda videtur? Gens erat; Europa erat; Mundus erat. Neque enim ab Hispania modo, Lusitania, Italia, Sicilia, sed ab extrema America, & ultimis mortalium Sinensibus suscitati aderant, qui aut consilio aut manu pollebant. Tantum erat in Elizabetha vista momentum! Quæ quidem mox docuit non hos Hispanum vitoriz suæ comites adduxisse sed Testes fugæ; quæ plane tot erat Testibus probanda, ne aut præsens ætas aut posteritas parum crederet à navibus Anglicanis X V. (neque enim plures bellum molem sustinuerunt) fusas fugatasque hostium naves Centum quinquaginta; & nautis Britanicis (nam exercitum clasius nostra non habuit) Hispaniem milicium viginti millia terga vertisse. Sed illo, si quo-alio die, confitit. Tanti esse militem, quanti Imperatorem, tanti Populum quanti Principem. Nam quo hæc tempore in alio quasi Orbe gerebantur Philippus Hispania foz suu abditus in Escoriali construendo occupabat animum, & Lapicidis atque Materiariis immensus pro gladio atque hasta Normann' & Libellam regiam manu moderabatur. Eliz. ad Thamis usque Ostium occurrebat Hosti, & quantum inter fluvios Thamisis, tantum inter suos emines Tilburicenses campos explicataisque illi Anglorum cohortes quasi

Galliam, & servavit flagraturam tum Bello Civili nisi id Anglus infusus extinxisset, servarique dignam, nisi in Servatores suos arma vertisset. Sed ignoscimus tibi Gallia! non est de nihilo quod Anglorum ita conspectum exhorrescas. Scit Agen- curia & Cressiacum & Quintini Fanum signata nostris victoriis loca, tuorum adhuc ossibus alba. Sed securam esse Te jubet Elisa. Nam quamvis eam fata quodammodo vocent ad Te in pristinum obseculum redigendam, ne... spicia sane minora tint in hac Virgine Britannica, qu... Aurelianensi: Illa tamen, mode... se viceris, non foederi illi sacro... suntiaveris, parcí vult tuo sa... quam Wilhelmi Normanni... Valesiis, mox Borboniis ser... ducit, quanto difficilius ci... fidere, & dare Regnum, qui... mici) coronarique ab ea im... dissimulavit Henricus ille IV. in... mento Magnus. Mars quidem Ga... hauc sibi Minervam in Subsidium... nudata & in praedam exposita sed &

Belgio manum abstinuit quod ne in Totem... cepit, quam & Rebellibus per Angliam Hiberniamque Hi... spanus favisset, & omni nostris commercio interdixisset. Infe... rioris denique Germania Britaniæque causam conjunxit... persuasus à suis hanc illi prius esse subjugandam qui velit illam... in officio continere. Et Tumultuum quidem Belgicorum Initia & Progressus hic taceo. Parco Philippi Regis & Albani & Aurantii manibus. Exitum sane Elizab. prudentia & fortitudine nunc habuerunt, ut & Anglis, quibus in tota Insula nulli... bi Arces aut Præfidia, omnisque spes & salus in mari sita, paratu... sint ex adverso littore Hollandia Zelandiaque æterna propug... nacula, que Bononiam nobis & Caletum desiderari non si... nant; & Batavi gens non ita pridem ignota, ipsaque quam ha... bitant Terra humilior, exeretur quasi ab Inferis caput, & vici... nos populos raperet in admirationem. Tot enim annos non... modo

Irregular
Pagination

modo (quod magnum erat) inter Potentissimos Principes se sustinere, sed cum Rege maximo terra marique bellum gerere, & (quod Portentum simile est) inter media arma, pecuniis, commerciis, Coloniis, Artificiis, scriptis suis totum penè mundum complere. Adeo ut ad summam illis gloriam nihil desit nisi summa Gratitudo. Ut maris usu contenti Dominium Anglis cedant, neque potentiam qua creverunt imminutum eant. Denique nè retibus suis nimium sacrificent, neque amicis anteponant pisciculos. Sed nimis jamdiu in Belgio haeremus, tacite que indignatur Eliz. virtus Rheni Mosæque ostiis concludi. Solvamus in Oceanum sublatisque velis atque signis, HISPANIAM petamus. Quanquam illa, ni fallor, huc navigat: Quid enim Academici Ingens illa Moles, quæ sub Auspiciis Anni Mirabilis, sub invincibili titulo, tanto milite & commeatu onusta, vento & spe pariter intumescens, gemente pelago & trepidantibus circum littoribus in Angliam serebatur. Vobisne Classis nomine censenda videtur? Gens erat; Europa erat; Mundus erat. Neque enim ab Hispania modo, Lusitania, Italia, Sicilia, sed ab extrema America, & ultimis mortalium Sinibus suscitati aderant, qui aut consilio aut manu pollebant. Tantum erat in Elizabetha victa momentum! Quæ quidem mox docuit non hos Hispanum vitoriæ suæ comites adduxisse sed Testes fugæ; quæ plane tot erat Testibus probanda, ne aut præsens ætas aut posteritas parum crederet à navibus Anglicanis X V. (neque enim plures belli moleri sustinuerunt) fusas fugatisque hostium naves Centum quinquaginta; & nautis Britannicis (nam exercitum classis nostra non habuit) Hispaniæm militum viginti millia terga vertisse. Sed illo, si quo alio die, confitit. Tantit esse militem, quanti Imperatorem, tanti Populum quanti Principem. Nam quo hac tempore in alio quasi Orbe gerebantur Philippus Hispania suæ fini abditus in Escoriali construendo occupabat animum, & Lapicidis atquo Materiariis immisus pro gladio atque hasta Normam & Libellam etiæ manu moderabatur. Eliz. ad Thamis usque Ostium occurrebat Hosti, & quantum inter fluvios Thamisis, tantum inter suos eminens Tilburianos campos explicataisque illi Anglorum cohortes quasi

Penthesilea quædam aut Semiramis, aut (ut domestica loquar)
 Bünduica Britanica præsentia, alloquis, oculis incendebat.
 Ergo illam Angli postea quasi fatum aut fortunam Gentis, quasi
 Ancile, aut Palladium coelo delapsum, aut quasi ipsam potius
 Palladem venerari. Hispanus tanto penitus terrore percussus, ut
 nullibi terrarum Eliz. auspiciis, & quasi potentiore Genio non
 succumberet. Quam cum tot jam annos sensisset non Britan-
 nico modo mari sed Oceano dominari, e jufque virtuti neque
 ferrum Cantabricum, neque Aurum Peruanum posse resistere;
 Æger animi tandem & damnis edoctus, cum Philippo filio mo-
 riens regnum traderet, inter illa monita Politica, quæ successor-
 legabat, quasi alterum Regnum hoc imprimis mandabat: Si po-
 tentiaz, si existimationi Hispanicæ consultum vellet, cum An-
 glis, cum Eliz. pacem esse stabiendum. Verum hoc neque
 Philippi tam, neqæ Reginæ unquam fata patiebantur. Quæ
 cum tandem annorum Gloriæque satur, de Pace serio cum Hi-
 spanis agere cœpisset, sensissetque frustra id à se, repugnante sc.
 suo fidere, tentari, cessit illico Terris, nè seculi felicitati obesse
 videretur; maluitque se desiderari, quam Tranquillitatē pu-
 blicam: hunc secum in cælum referens extremi & maximi Tri-
 umphi Titulum, Omnes se jampridem bello hostes superasse,
 nunc morte sua ipsum Bellum extinxisse. JACOBUS enim cui
 divinitus reservatum fuerat hoc PACIS negotium, jam Reg-
 num capesset, & inchoante seculo novo novabat omnia.
 Fati ingenio, ut postquam bellicam laudem Eliz. occupaverat,
 hic allunde virtutis argumenta quereret; atque ita à materia
 diversissima parem uterque Gloriam reportaret. Igitur ut Eliz. au-
 spicanti Facem Erynnis extulit, signisque quasi concinen-
 tibus Cælum Terraque in armo conjurarunt: ita incunne Ja-
 cobo ubique Oliva pululavit, totoque mundo deservientibus
 ventis Halcyonia fulserunt. Jam Anglia, quæ sub Regina, tot
 annos, non tam incerto, quam (obi causas nescio quas) dissimu-
 lato successore, studiaverat, in Rege multa stirpe felici radices
 alte figere, & quasi Apolline nato Delos æternum confidere.
 Jam Anglia Scotiaque longo divorcio separata, antiquis firmul-
 & disidiis & nominibus renunciare, atque in unam Britanniam
 coalescere.

coalescere. Jam Hibernia jaftatum tam diu jugum Anglicum cum excutere se non posse compreisset, submittere collum; & aduersus superiorum temporum saeva imperia semper contumax, Jacobi indulgentia mitescere, omne denique ut Terra sua, ita animo quoque virtus eliminare. Jam Gallia consopito nuper bellii civilis incendio, & quietis dulcedine degustata, decutere Lilliis suis sanguinem; & magnus ille Borbonius, Mars Gallicus, deposita casside, in Veneris sinu caput reclinare. Jam Hispania, occupandæ per domesticos tumultus Galliæ spe dejecta, Anglorumque tam diu, & in hoc & in altero Orbe, viribus attrita, non amplius de Quinta Monarchia, sed de salute sua cogitare. Et ipse Rex Philippus ingenio placidus, domi moliter in otii Gremio educatus, Auro denique (quod animos maxime facit) exutus, ab armis ad vota configere, & (ne quid Austriae sublimitati decederet) postquam terra subjugandæ spes sefellerat, Cœlum precibus oppugnare.

Britannia igitur, Gallia, atque Hispania Regnorum sub Occidente Sole potentissima Trias, triplici nodo conjungi. Quæque ante tanquam tres Furæ ferro facibusque altera in alteram iruebant, nunc quasi Gratiaz totidem Cesto aut cingulo Amatio colligatae spargere Rosas, & violas, junctisque dextris Pæana cantare Jacobo Pacifico. Unius supermonte Belgii ordines confederati, qui pacem in terris reduerunt non ambabus ulnis exciperent. Hi siue quod iis adhuc Albani rabies ob oculos veraretur, siue quod solenne illud animis infidisset, Odiisse quem Læseris, siue quod populus ~~μησις~~ occluso hâc pacificatione Oceano, & adempto passim prædandi jure, locum sibi ē mundo, Messem ex anno tolli putaret; siue denique ad blandiretur infelix illa Vulgi libido, posse Imperia in Ordinem cogere, & Regibus suis leges dare; quacunque tandem de causa, Hi qui in Hispanum dominum suum arma sumpserant, post annos quadraginta (Quot Iliadas malorum!) deponenda sibi non judicabant, sed tanquam invisis Gladiatoribus, sine missione pugnandum. Intercessit Jacobus, totoque in hanc rem triennio consumpto Herculeo planè labore evicit, ut & Hispanus veniam dare vellet, & Batavus admittere. Minimum est, quod loquor, Academicæ, &

Penthesilea quædam aut Semiramis , aut (ut domestica loquar) Bünduica Britannica præsentia , alloquio , oculis incendebat. Ergo illam Angli postea quasi fatum aut fortunam Gentis , quasi Ancile , aut Palladium celo delapsum , aut quasi ipsam potius Palladem venerari. Hispanus tanto penitus terrore percussus , ut nullibi terrarum Eliz. auspiciis , & quasi potentiore Genio non succumberet. Quam cum tot jam annos sensisset non Britannico modo mari sed Oceano dominari , e jusque virtuti neque ferrum Cantabricum , neque Aurum Peruanum posse resistere; Æger animi tandem & damnis edoctus , cum Philippo filio moriens regnum traderet , inter illa monita Politica , quæ successoris legabat , quasi alterum Regnum hoc imprimis mandabat: Si potentiaz , si existimationi Hispænicæ consultum vellet , cum Anglis , cum Eliz. pacem esse stabiendam. Verum hoc neque Philippi tam , neqæ Reginæ unquam fata patiebantur. Quæ cum tandem annorum Gloriæque satur , de Pace serio cum Hispanis agere cœpisset , sensissetque frustra id à se , repugnante sc. suo fidere , tentari , cessit illico Terris , nè seculi felicitati obesse videretur; maluitque se desiderari , quam Tranquillitatē publicam: hunc secum in cœlum referens extremi & maximi Triumphi Titulum , Omnes se jam pridem bello hostes superasse , nunc morte sua ipsum Bellum extinxisse. JACOBUS enim cui divinitus reservatum fuerat hoc PACIS negotium , jam Regnum capesset , & inchoante seculo novo novabat omnia. Fati ingenio , ut postquam bellicam laudem Eliz. occupaverat , hic allunde virtutis argumenta quereret ; atque ita à materia diversissima parem uterque Gloriæ reportaret. Igitur ut Eliz. auspiciant Facem Erynnis extulit , signisque quasi concinnetibus Cœlum Terraque in armo conjurarunt : ita incunat Jacobo ubique Oliva pulchritudine , totoque mundo deservescitibus ventis Halcyonia fulserunt. Jam Anglia , quæ sub Regina , tot annos , non tam incerto , quam (obi causas nescio quas) dissimulato successore , fluctuaverat , in Rege multa stirpe felici radiees alte figere , & quasi Apolline nato Delos æternum confidere. Jam Anglia Scotiaque longo divorcio separate , antiquis simul & dissidiis & nominibus renunciare , atque in unam Britanniam coalescere.

coalescere. Jam Hibernia jastratum tam diu jugum Anglicum cum excutere se non posse compresisset, submittere collum; & adversus superiorum temporum saeva imperia semper contumax, Jacobi indulgentia mitescere, omne denique ut Terra sua, ita animo quoque virus eliminare. Jam Gallia consopito nuper bellii civilis incendio, & quietis dulcedine degustata, decutere Lilliis suis sanguinem; & magnus ille Borbonius, Mars Gallicus, deposita casside, in Veneris sinu caput reclinare. Jam Hispania, occupandæ per domesticos tumultus Gallæ spe dejecta, Anglorumque tam diu, & in hoc & in altero Orbe, viribus attrita, non amplius de Quinta Monarchia, sed de salute sua cogitare. Et ipse Rex Philippus ingenio placidus, domi moliter in otii Gremio educatus, Auro denique (quod animos maxime facit) exutus, ab armis ad vota confugore, & (ne quid Austriae sublimitati decederet) postquam terræ sub jugandæ spes sefellerat, Coelum precibus oppugnare.

Britannia igitur, Gallia, atque Hispania Regnum sub Occidente Sole potentissima Trias, triplici nodo conjungi. Quæque ante tanquam tres Furæ ferro facibusque altera in alteram iruebant, nunc quasi Gratiaz totidem Cefto aut cingulo Amatorio colligatae spargere Rosas, & violas, junctisque dextris Pæana cantare Jacobo Pacifico. Unius supererant Belgii ordines confederati, qui pacem in terris redeun*ti* non ambabus ulnis expicerent. Hi siue quod iis adhuc Albani rabies ob oculos versaretur, siue quod solenne illud animis infidisset, Odisse quem Læseris, siue quod populus ~~dupi~~^{dupi} occluso hâc pacificatione Oceano, & adempto passim prædandi jure, locum sibi è mundo, Messem ex anno tolli putaret; siue denique ad blandiretur infelix illa Vulgi libido, posse Imperia in Ordinem cogere, & Regibus suis leges dare; quacunque tandem de causa, Hi qui in Hispanum dominum suum arma sumperant, post annos quadraginta (Quot Iliadas malorum!) deponenda sibi non judicabant, sed tanquam invitis Gladiatoribus, sine missione pugnandum. Intercessit Jacobus, totoque in hanc rem triennio consumpto Herculeo planè labore evicit, ut & Hispanus veniam dare vellet, & Batavus admittere. Minimum est, quod loquor, Academicæ, &

intelligi forsitan cætera præstat (præsertim hoc tempore, his moribus) quam dici: Ne vulgus audiat Regem potentissimum, tot Terrarum dominum, eo fasces demisisse, ita deterris quasi maiestatis radiis descendisse in pacis conditiones, ut cum subditis suis Rebellium modo nomine inustis æquo jure & quasi cum libero populo inducias pacisceretur. Atque ita Iulium Cæsarem Philippus largitione æquaret: ille enim totas simul gentes civitate Romanâ donare solitus, hic septem Provincias unâ quasi vertigine manumisit. Sed esto hoc inter Jacobi portenta; quod qui non laudant, admirantur tamen. Constatbat sanè, hujusmodi qui foederis sponsor & sequester fuisset, posse eum clementerum penè lites componere, & diem noctemque conciliare. Advolare igitur ab Orbe toto, qui discordiis laborabant, & Britanniarum Regis pacificam manum implorare. Cujus quidem in bellis sedandis non minorem vim experiebantur Exteri, quam in scrofulis sanandis nostri sentiunt.

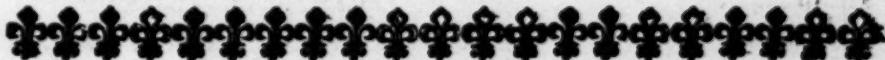
Excitatus è Sarmatia Russus, per & maris Cronii glacies, montiumque Rhiphæorum nives properabat in Angliam; exortatoque ut insensem sibi Suecum & arma inferentem sua Jacobus gratia & autoritate compesceret, ubi domum rediisset, docuit errare eos qui celebratam veteribus Hyperboreorum gentem in Russia collocant. Serenitatis illa, otii, tranquillitatis, felicitatis omnigenæ decantata miracula, aut nullibi aut apud Anglos sub Jacobo Principe reperiri. Sed Sueco majus erat cum Dano dissidium, neque de re nihili cernebatur. De ditionibus & (qui juxta charus esse debet) de honore bellum erat. Quo cum totum, qua latissime patet, Septentrionem concuti Jacobus deprehendisset, suum huc quoque caduceum convertit duosque hos potentissimos Principes in Oceano glaciali, ingentium Balænarum more, concurrentes, ita prudentia sua & pietate permulxit, ut in illo mari Balænas ipsas nautæ feruntur insiso Castoreo mitigare.

Jamque per Europam, clauso Jano, ridere omnia, cœloque Terra non invidere. Nam ut illic Orbæ & sidera, ita hic Regna atque Republicæ tacite, sine omni aut collisu aut murmure volvabantur. Et facilius quidem fuerit universa cœli benignissimi mupera

munera, Fossilium, Plantarum, Animantium omnium figuras, nomina, vires oratione complecti, quam pacis hujus Jacobianæ in maria, in terras, in Ecclesiam, in Rempub. in urbes, in agros, in literas, in mores influxum pro merito commemorare. Neque id nos in Jacobo tentabimus, quod in Elizabetha tanquam arduam nimis consulto vitavimus. Sufficiat sane, earum quas habibi Principes in annis hominum excitarunt, Pyramidum Bases indicasse, Bellum sc. & Pacem; nam vertices inter astra conditos, nemo nec oculorum, neque mentis acie satis assequatur.

Sed utriusque virtutem in uno quasi fastigio collectam, & insublime editam intueri qui volet, CAROLUM videat; vivam & spirantem amborum (ut ita loquar) statuam. Quique, ut Cæsarum olim statuz, ipsos quos referebant (Majestatis ergo) magnitudine superabant: Ita Majorum exempla, quæ excribit, illustriora reddat, & Augustiora. Quid enim Bello valeat, Gallus dicat & Hispanus, uno uterque tempore (res Nova) ab Anglorum Rege Terrâ Mariique Armis stratus. Testetur Mauritania, Atlantis accola & recuperata Sala Ictus Maroccus. Quanto flagret Pacis desiderio, Germania agnoscit, quæ caput exerens sanguine & cineribus suis oppletum ingemiscit, tot ab Anglia de Concordia legationes incassum cecidisse. Mæcè Rex maxime Pace Belloque esto! adhuc quidem posthac, si fors jusserit, domi utraque virtute conspicendus.

Martii 17. 1642.

S I N D S.

